

RIJEČ UREDNIŠTVA

U SUSRET 250-oj OBLJETNICI ORGANIZIRANOG ŠUMARSTVA U HRVATSKOJ

Čovjek je već davno shvatio što šuma znači u njegovom životu, pa je zaključio da ju treba štititi od prekomjernih sječa, bolesti i štetnika te obnavljati nakon kataklizmi (požara, vjetrolova i sl.). U svijetu je, pa i kod nas još prije nekoliko stoljeća, u pojedinim područjima bilo propisano kako se treba odnositi prema šumi. To se posebno odnosi na naše priobalno područje najizloženije tražnji za drvom, ispaši, požarima, vjetrovima i sl. Tako možemo spomenuti Statute gradova koji su propisivali kako se treba odnositi prema šumi te branili prekomjernu sječu i izvoz drva: otoka Korčule 1214. i 1265. g., Dubrovnika 1272. g., Zadra 1305. g., Splita 1312. g., Trogira 1322. g., otoka Krka 1388. g. i dr. Austrija u Istri 1553. g. organizira posebnu upravu šuma, a Colberov Zakon o šumama iz 1669. g. primjenjivan je i na Ilirske provincije. No sve je to bilo nesinhronizirano i ograničeno na lokalne površine šuma.

Organizirano šumarstvo nastupa 1765. godine objavljivanjem *definitivnog šumskog reda*, pisanog na temelju *privremenog šumskog reda*, kojega je 1764. g. za šume karlovačkog generalata pripremio barun pl. Beck. Naime, Austrija je nakon Karlovačkog mira 1699. godine, 1702. godine proširila Vojnu krajinu na Slavoniju, a 1746. godine reorganizirala Vojnu krajinu sastavljenu od 11 pukovnija (ličku, otočku, ogulinsku, slunjsku, I. Bansku, II. Bansku, brodsku, gradišku, križevačku, bjelovarsku i petrovaradinsku). U tim pukovnijama ustrojena je vojnička šumarska služba, jer je gotovo 40 % površine Vojne krajine bilo pod šumom, i to različitih vrsta drveća. Spomenuti *definitivni šumski red* napisan je u 34 točke s podrobnim odredbama o sječi šuma, izvozu i trgovini, a na temelju njega šumar (*Waldmeister*) Franzoni sastavlja instrukciju za šumsko osoblje. Franzoniju je vojnička komanda sa sjedištem u Karlovcu povjerila šumski nadzor. Iste godine osnivaju se i prve šumarije u Hrvatskoj: u Oštarijama za šume ličke pukovnije, u Krasnu za šume

otočke i dijela ogulinske pukovnije i Petrovagora za šume slunjske i preostale ogulinske pukovnije (u isto se vrijeme osnivaju i prve šumarije u Europi). Za ove tri pukovnije tijekom 1764. i 1765. godine major pl. Pirker je sa svojim časnicima obavio terenske radove oko opisa i nacрта, na temelju kojih je izvršeno prvo razdjeljenje šuma na okružja, šumarije i čuvarije. Karte su izrađene u mjerilu 1 : 3880 "fortifikations hvati".

Kraljevski zem. šumski nadzornik Bogoslav Kosović je na temelju podataka i nacрта c. k. Ratnog arhiva iz Beča o ovome pisao u Šumarskom listi 1914. i 1915. godine u člancima "Prvi šumarski stručni opis i nacrt šuma na Velebitu, Velikoj Kapeli od dalmatinske medje do Mrkoplja i Ogulina".

Svakako, prema Programu rada Hrvatskoga šumarskog društva za 2015. godinu, cijela nadolazeća godina obilovat će aktivnostima vezanim uz ovu značajnu obljetnicu hrvatskog šumarstva. Uz Hrvatsko šumarsko društvo obilježavanju ove obljetnice pridružuje se resorno Ministarstvo, Hrvatske šume d.o.o., Akademija šumarskih znanosti, Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatski šumarski institut, Hrvatska komora ovlaštenih inženjera šumarstva i drvne tehnologije, Hrvatski savez udruga privatnih šumovlasnika i zagrebački Gradski ured za poljoprivredu i šumarstvo.

Ovo je prilika da šume i šumarstvo "izađu iz sjene" i treba je iskoristiti, pa pozivamo sve šumarske stručnjake da daju svoj obol obilježavanju ove značajne obljetnice hrvatskoga šumarstva.

Kasneći iz objektivnih razloga s tiskanjem Šumarskoga lista br. 11–12/2014., iznimno u ovome broju, čitateljima našeg znanstveno-stručnog i staleškog glasila želimo Čestit Božić i uspješnu nadolazeću 2015. godinu.

Uredništvo